

HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

MAI THỊ PHƯƠNG THẢO

NGHIÊN CỨU VAI TRÒ CỦA GIỚI
TRONG PHÁT TRIỂN KINH TẾ HỘ TRÊN ĐỊA BÀN
HUYỆN HÀM YÊN, TỈNH TUYÊN QUANG

LUẬN VĂN THẠC SĨ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN

THÁI NGUYÊN - 2015

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

MAI THỊ PHƯƠNG THẢO

**NGHIÊN CỨU VAI TRÒ CỦA GIỚI
TRONG PHÁT TRIỂN KINH TẾ HỘ TRÊN ĐỊA BÀN
HUYỆN HÀM YÊN, TỈNH TUYÊN QUANG**

Ngành: Phát triển nông thôn

Mã số ngành: 60.62.01.16

LUẬN VĂN THẠC SĨ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN

Người hướng dẫn khoa học: PGS. TS DƯƠNG VĂN SƠN

THÁI NGUYÊN - 2015

LỜI CAM ĐOAN

Luận văn này là kết quả nghiên cứu của tôi, các số liệu và các kết quả nghiên cứu được trình bày trong luận văn này là trung thực và chưa được sử dụng trong bất cứ luận văn nào trước đây.

Kết quả nghiên cứu của tôi đều do sự hướng dẫn của giảng viên, các thông tin trong luận văn đều được trích dẫn và chỉ rõ nguồn gốc.

Tác giả luận văn

Mai Thị Phương Thảo

LỜI CẢM ƠN

Sau một thời gian học tại trường Đại học Nông Lâm - Đại học Thái Nguyên theo chương trình đào tạo Cao học Khoá 21 (2014-2015), ngành Phát triển nông thôn tôi đã xây dựng đề cương và đi nghiên cứu, thực tập tại địa phương với nội dung: "*Nghiên cứu vai trò của giới trong phát triển kinh tế hộ trên địa bàn huyện Hàm Yên, tỉnh Tuyên Quang*", đến nay đã hoàn thành luận văn tốt nghiệp cho khoá học.

Tôi xin chân thành cảm ơn Ban Giám hiệu nhà trường đã tạo điều kiện cho tôi suốt quá trình học tập tại trường. Cảm ơn các thầy, cô trong Phòng Đào tạo, thầy cô Khoa Kinh tế và Phát triển nông thôn và đã nhiệt tình giảng dạy truyền đạt kiến thức, giúp đỡ tạo điều kiện cho tôi trong thời gian học tập. Đặc biệt, cảm ơn sự giúp đỡ quý báu của Phó Giáo sư, Tiến sỹ Dương Văn Sơn khoa Kinh tế và Phát triển nông thôn đã tạo điều kiện, chỉ bảo, hướng dẫn và giúp đỡ tôi trong suốt quá trình đi thực tế và hoàn thành Luận văn tốt nghiệp.

Tôi xin trân trọng cảm ơn UBND huyện Hàm Yên, UBND các xã Yên Phú, Nhân Mục và Thị trấn Tân Yên, các thôn trong các xã trên đã tạo mọi điều kiện cho chúng tôi trong suốt quá trình thực tế tại huyện Hàm Yên, tỉnh Tuyên Quang để đạt kết quả tốt. Tôi xin chân thành cảm ơn các nhà khoa học, các chuyên gia đã tận tình giúp đỡ, tham gia ý kiến trong quá trình thực hiện luận văn. Cảm ơn sự giúp đỡ nhiệt tình của đồng nghiệp, anh em, bạn bè và các học viên trong lớp Cao học K21b ngành Phát triển nông thôn đã ủng hộ, giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn. Đặc biệt xin cảm ơn sự cộng tác có hiệu quả của 3 sinh viên lớp 43 KN thuộc Khoa Kinh tế và PTNT đã cùng tham gia tích cực trong thu thập số liệu tại các xã nghiên cứu.

Mặc dù rất tâm huyết với đề tài và đã có rất nhiều cố gắng nhưng không thể tránh khỏi những hạn chế, thiếu sót. Rất mong nhận được sự chỉ bảo của các thầy, cô giáo, sự góp ý, bổ sung của các bạn bè, đồng nghiệp./.

Thái Nguyên, tháng   năm 2015

Tác giả luận văn

Mai Thị Phương Thảo

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC.....	iii
DANH MỤC CÁC TỪ, CỤM TỪ VIẾT TẮT.....	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	vii
DANH MỤC CÁC BIỂU ĐỒ.....	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu đề tài.....	4
3. Ý nghĩa của luận văn.....	4
Chương 1: CƠ SỞ KHOA HỌC VÀ THỰC TIỄN CỦA ĐỀ TÀI.....	5
1.1. Cơ sở khoa học.....	5
1.1.1. Giới tính và giới	5
1.1.2. Phát triển kinh tế hộ gia đình	11
1.1.3. Giới trong gia đình	13
1.2. Cơ sở thực tiễn	14
1.2.1. Thực trạng và vai trò của giới ở một số quốc gia trên thế giới.....	14
1.2.2. Thực trạng phụ nữ nông thôn Việt Nam	20
1.2.3. Chủ trương chính sách của Nhà nước với sự phát triển của bình đẳng giới ở Việt Nam trong giai đoạn hiện nay	23
1.2.4. Thực trạng và vai trò của giới trong kinh tế hộ gia đình ở Việt Nam ...	27
1.2.5. Giới trong tiếp cận một số vấn đề ở gia đình nông thôn.....	35
Chương 2: ĐỐI TƯỢNG, NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU.....	41
2.1. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	41
2.1.1. Đối tượng nghiên cứu.....	41

2.1.2. Phạm vi nghiên cứu.....	41
2.2. Nội dung nghiên cứu.....	41
2.3. Tiếp cận và phương pháp nghiên cứu.....	42
2.3.1. Tiếp cận nghiên cứu.....	42
2.3.2. Phương pháp nghiên cứu.....	42
Chương 3: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN.....	46
3.1. Mô tả địa bàn nghiên cứu.....	46
3.1.1. Huyện Hàm Yên.....	46
3.1.2. Thông tin tại 03 xã nghiên cứu.....	49
3.2. Vai trò giới trong hoạt động sản xuất kinh doanh của hộ gia đình.....	53
3.2.1. Thông tin chung của các hộ nghiên cứu trên địa bàn huyện Hàm Yên.....	53
3.3. Vai trò giới trong hoạt động xã hội, tiếp cận thông tin và áp dụng khoa học kỹ thuật mới.....	72
3.3.1. Vai trò giới trong hoạt động xã hội.....	72
3.3.2. Vai trò giới trong tiếp cận thông tin.....	75
3.3.3. Vai trò của giới trong áp dụng khoa học kỹ thuật.....	78
3.4. Khó khăn trở ngại và giải pháp nâng cao vai trò giới trong phát triển kinh tế hộ.....	82
3.4.1. Yếu tố chủ quan.....	83
3.4.2. Yếu tố khách quan.....	84
3.5. Giải pháp nâng cao vai trò giới trong phát triển kinh tế hộ.....	87
3.5.1. Nâng cao nhận thức của xã hội về vấn đề giới.....	87
3.5.2. Nâng cao trình độ cho giới.....	87
3.5.3. Tăng cường khả năng tiếp cận và kiểm soát các nguồn lực của giới trong phát triển kinh tế hộ.....	88
3.5.4. Hỗ trợ vốn trong phát triển kinh tế hộ.....	90
3.5.5. Tăng cường sự tham gia của giới trong hoạt động cộng đồng.....	91
3.5.6. Làm tốt công tác KHHGD, chăm sóc sức khỏe của giới.....	92

KẾT LUẬN VÀ ĐỀ NGHỊ	94
1. Kết luận	94
2. Đề nghị	94
2.1. Đối với cấp ủy đảng, chính quyền, đoàn thể địa phương	96
2.2. Đối với người dân	97
TÀI LIỆU THAM KHẢO	98
PHIẾU ĐIỀU TRA	102

DANH MỤC CÁC TỪ, CỤM TỪ VIẾT TẮT

STT	Chữ viết tắt	Nghĩa
1	CRC	Công ước về quyền trẻ em
2	CEDAW	Xóa bỏ mọi hình thức phân biệt đối xử với phụ nữ
3	CNH	Công nghiệp hóa
4	CN-TTCN	Công nghiệp và tiêu thủ công nghiệp
5	ĐVT	Đơn vị tính
6	GEM	Số đo sự trao quyền theo giới (Gender Empowerment Measure)
7	GDI	Gender Development Index - Chỉ số phát triển giới
8	HĐH	Hiện đại hóa
9	HDI	Chỉ số phát triển con người
10	KHKT	Khoa học kỹ thuật
11	KT-XH	Kinh tế xã hội
12	KT & PTNT	Kinh tế và phát triển nông thôn
13	LD&TBXH	Lao động và thương binh xã hội
14	SD	Độ lệch chuẩn - Standard Deviation
15	SE	Sai số chuẩn của số trung bình - Standard Error
16	MEAN	Số trung bình
17	TW	Trung ương
18	THCS	Trung học cơ sở
19	THPT	Trung học phổ thông
20	UNDP	Chương trình phát triển Liên hiệp quốc (United Nations Development Program)
21	UBND	Ủy ban nhân dân
22	WEF	Diễn đàn kinh tế Thế giới (World Economic Forum)

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1: Số hộ điều tra tại các xã nghiên cứu	43
Bảng 3.1: Hộ điều tra tại các thôn trong 3 xã nghiên cứu	53
Bảng 3.2. Tuổi, lao động và nhân khẩu	54
Bảng 3.3: Hộ điều tra phân theo giới tính người trả lời	55
Bảng 3.4: Hộ điều tra phân theo kinh tế hộ và xã.....	57
Bảng 3.5: Hộ điều tra phân theo cấp học của chủ hộ.....	58
Bảng 3.6: Người lập kế hoạch sản xuất theo dân tộc.....	60
Bảng 3.7: Người quyết định đầu tư trong gia đình phân theo dân tộc.....	62
Bảng 3.8: Người quản lý sản xuất của hộ phân theo dân tộc.....	63
Bảng 3.9: Người lập kế hoạch sản xuất của gia đình theo nhóm hộ.....	64
Bảng 3.10: Người giữ vai trò chủ đạo trong phát triển kinh tế hộ.....	65
Bảng 3.11: Người giữ vai trò chủ đạo trong phát triển kinh tế theo dân tộc	66
Bảng 3.12: Người trực tiếp cấy bừa làm đất để sản xuất theo dân tộc	67
Bảng 3.13: Người trực tiếp cấy lúa, trồng màu theo dân tộc	69
Bảng 3.14: Người trực tiếp các hoạt động chăn nuôi theo dân tộc.....	70
Bảng 3.15: Phân công tham gia liên hoan ăn uống theo dân tộc	74
Bảng 3.16: Người tiếp nhận thông tin về thị trường theo dân tộc	75
Bảng 3.17: Người tiếp nhận thông tin về kỹ thuật sản xuất theo dân tộc	76
Bảng 3.18: Người tiếp nhận thông tin về giống mới theo dân tộc.....	77
Bảng 3.19: Người đưa ra quyết định áp dụng khoa học kỹ thuật mới theo dân tộc	79
Bảng 3.20: Quyết định áp dụng khoa học kỹ thuật mới theo phân loại kinh tế hộ.....	80
Bảng 3.21: Khó khăn trở ngại về giới trong phát triển kinh tế hộ theo dân tộc	85
Bảng 3.22: Khó khăn trở ngại về giới trong phát triển kinh tế hộ theo phân loại kinh tế hộ.....	86

DANH MỤC CÁC BIỂU ĐỒ

Biểu đồ 3.1: Giới tính người trả lời.....	55
Biểu đồ 3.2: Hộ điều tra phân theo xã và dân tộc	56
Biểu đồ 3.3: Tuổi, lao động và nhân khẩu của hộ.....	57
Biểu đồ 3.4 : Hộ điều tra phân theo nghề nghiệp và xã.....	60
Biểu đồ 3.5: Phân công tham gia họp thôn bản theo dân tộc.....	73
Biểu đồ 3.6: Số hộ áp dụng khoa học kỹ thuật mới theo xã	80